

កិច្ចប្រជុំក្រុមពិគ្រោះយោបល់កម្ពុជា រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២៣ ខែមីនា ២០០៦

សេចក្តីថ្លែងការណ៍ស្តីពីការអភិវឌ្ឍន៍ផ្នែកឯកជន ដោយ

គណៈប្រតិភូនៃគណៈកម្មការសហគមន៍អឺរ៉ុប ក្នុងនាមសហគមន៍អ្នកផ្តល់ជំនួយ

សូមគោរពសម្តែងនាយករដ្ឋមន្ត្រី ហ៊ុន សែន, ឯកឧត្តម គាត ឈុន មេសាស្ត្រ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួង សេដ្ឋកិច្ច

និងហិរញ្ញវត្ថុ, ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី អ្នកនាងកញ្ញាជាតិរាប់អាន

ការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចគឺជាគន្លឹះក្នុងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ហើយការអភិវឌ្ឍន៍ផ្នែកឯកជនជាប្រការចាំបាច់ក្នុង
ការលើកកម្ពស់កំណើនសេដ្ឋកិច្ច។ ដូច្នេះ អ្នកផ្តល់ជំនួយគាំទ្រយ៉ាងពេញទំហឹងចំពោះកិច្ចប្រឹងប្រែងរបស់រាជរដ្ឋា-
ភិបាលកម្ពុជាក្នុងការលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍន៍ផ្នែកឯកជន និងសូមជំរុញរាជរដ្ឋាភិបាល ឱ្យផ្តល់ការយកចិត្តទុកដាក់
របស់ខ្លួនឱ្យបានពេញលេញទៅលើការអនុវត្តន៍រាល់កំណែទម្រង់ចាំបាច់ ទន្ទឹមនឹងសង្កត់ធ្ងន់ទៅលើតម្រូវការធ្វើយ៉ាង
ណាឱ្យកំណែទម្រង់ទាំងនោះទ្រទ្រង់ដល់ជនក្រីក្រ ។

លក្ខខណ្ឌកំណត់ជាមុនសំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ផ្នែកឯកជន គឺតម្រូវឱ្យមានជា**ក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ និង ស្ថាប័នដែលអាច
ទស្សន៍ទាយបាន និង ប្រកបដោយស្ថេរភាព**មួយដែលធានាឱ្យបាននូវបរិយាកាសសុខសាន្តសំរាប់ការវិនិយោគ ។
មានតែលិខិតបទដ្ឋានដែលមានតម្លាភាព និងទំនួលខុសត្រូវ ហើយនិងការអនុវត្តន៍គ្មានលំអៀងនូវលិខិតបទដ្ឋាន
ទាំងនោះប៉ុណ្ណោះដែលនឹងបង្កលក្ខណៈឱ្យផ្នែកសាធារណៈអនុវត្តតួនាទីគ្រប់គ្រងរបស់ខ្លួនឱ្យបានសមស្រប នៅក្នុង
ផ្នែកឯកជន ដោយទទួលយកការគ្រប់គ្រងដោយច្បាប់ ដើម្បីលុបបំបាត់អំពើពុករលួយ ដែលនៅតែជាឧបសគ្គរាំង
ស្ទះដល់ការអភិវឌ្ឍន៍របស់ប្រទេសកម្ពុជា។ យើងសូមអបអរសាទរដល់រាជរដ្ឋាភិបាល ដែលបានអនុម័តច្បាប់ស្តីពី
ការវិនិយោគដែលបានធ្វើសោធនកម្ម និង អនុក្រឹត្យផ្សេងៗទៀតសំរាប់អនុវត្តច្បាប់នេះ ។ ច្បាប់ទាំងនេះ
នឹងផ្តល់នូវ ដំណើរការច្បាស់លាស់ និងតម្លាភាពមួយសំរាប់អ្នកវិនិយោគ។ ច្បាប់ផ្សេងទៀត
ដែលរាជរដ្ឋាភិបាលកំពុង

តែពាក់តែងដើម្បីអនុវត្តនូវការប្តេជ្ញាចិត្តរបស់ខ្លួននៅពេលចូលជាសមាជិកអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក និងផ្តល់
នូវភាពជាក់ច្បាស់ និងការគាំទ្រថែមទៀត ។

ឧទាហរណ៍ ការបង្កើតច្បាប់ និងស្ថាប័នអង្គការណ្តែតសំរាប់ដោះស្រាយវិវាទពាណិជ្ជកម្ម និងការបង្កើត
តុលាការពាណិជ្ជកម្ម មានសារប្រយោជន៍យ៉ាងធំធេងចំពោះការធ្វើអាជីវកម្ម ទាំងនៅក្នុងស្រុក និងអន្តរជាតិ ។
អ្នកវិនិយោគតែងតែចង់ដោះស្រាយវិវាទឱ្យបានឆាប់រហ័ស និង អស់ធនធានតិចតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន ។
ពួកគេ ត្រូវការច្បាប់ដែលអាចទស្សន៍ទាយបាន រួមជាមួយស្ថាប័នជំនាញប្រកបដោយចំណេះដឹងក្នុងការចេញ
សេចក្តីសម្រេចឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ។ ផលប្រយោជន៍ពេញលេញនៃសមាជិកភាពរបស់កម្ពុជាក្នុងអង្គការពាណិជ្ជកម្ម
ពិភពលោក នឹងអាចលេចចេញជារូបរាងបាន លុះតែរបៀបវារៈនីតិកម្មនេះត្រូវបានអនុម័ត និងអនុវត្តឱ្យបានដិត
ដល់ ។

ការវិនិយោគបរទេសផ្ទាល់ ជាក់ស្តែង នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា (ជាជាងតំលៃនៃតំរោងការវិនិយោគបរទេសផ្ទាល់
ដែលបានអនុម័តនោះ) បានកើនឡើងក្នុងកំរិត ១៩% ជាមធ្យម ក្នុងរយៈពេលដប់ឆ្នាំកន្លងមក ។ ក៏ប៉ុន្តែ កម្ពុជា
គួរតែមានលទ្ធភាពទាញយកអត្ថប្រយោជន៍ប្រសើរជាងនេះ ពីធនធានមនុស្សនិងធនធានធម្មជាតិរបស់ខ្លួនដោយ
មិននិយាយអំពីទីតាំងរបស់ខ្លួននៅក្នុងតំបន់ដែលប្រកបដោយថាមភាពនោះទេ ។ ការកែលំអហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ
ផ្លូវថ្នល់ បានកាត់បន្ថយរយៈពេលដឹកជញ្ជូនឆ្លងកាត់ប្រទេសកម្ពុជា ហើយកិច្ចព្រមព្រៀងសំរាប់តំបន់ព្រំដែន
ជាមួយប្រទេសជិតខាង ត្រូវបានផ្តល់សច្ចាប័ន ។ តាមរយៈការតភ្ជាប់ផ្លូវថ្នល់ អាកាស និងនៅពេលអនាគត
ផ្លូវរថភ្លើង ប្រទេសកម្ពុជានឹងបានធ្វើសមាហរណកម្មខ្លួន ទៅក្នុងតំបន់កាន់តែប្រសើរឡើង ក្នុងកំឡុងពេលប្រាំឆ្នាំ
ទៀត ។ ការទាញផលប្រយោជន៍ឱ្យបានពេញលេញពីសមាហរណកម្មតំបន់នេះ នឹងក្លាយទៅជាបញ្ហាប្រឈមមុខ
ដែលត្រូវជំនះផង និង ជាឱកាសផង ។

ការវិនិយោគក្នុងស្រុក និងពីបរទេសនៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ផ្តុំយ៉ាងច្រើននៅក្នុងវិស័យកាត់ដេរសំលៀកបំពាក់
ទេសចរណ៍ និងសំណង់ ។ **ពិពិទ្ធកម្មសេដ្ឋកិច្ច**បន្ថែមទៀត និងជាពិសេស ការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចជនបទដែលមាន
លក្ខណៈរស់រវើក មានសារៈសំខាន់យ៉ាងអនេក ទាំងសំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច និងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ
របស់កម្ពុជា ។ ដូច្នេះ យើងសូមស្វាគមន៍ ចំពោះសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី ដែលបានថ្លែងនៅក្នុងពិធីប្រកាសឱ្យ

ប្រើប្រាស់នូវរបាយការណ៍ស្តីពីការវាយតម្លៃស្ថានភាពក្រីក្រ ឆ្នាំ ២០០៦ ដែលសម្តេច**បានកំណត់យកការអភិវឌ្ឍន៍**
ជនបទជាអទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។

រាជរដ្ឋាភិបាលកំពុងអនុវត្តកម្មវិធីសំរួលពាណិជ្ជកម្ម សំដៅកែលម្អដំណើរការនាំចូល និងនាំចេញ នៅកំពង់ផែនានា
របស់ប្រទេសកម្ពុជា។ កន្លងមកនេះ ការចំណាយផ្លូវការ និងក្រៅផ្លូវការត្រូវបានកាត់បន្ថយ រីឯនីតិវិធីត្រូវបាន
កែសំរួលឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពជាងមុន។ ដំណាក់កាលប្រតិបត្តិការបន្ទាប់ នឹងនាំឆ្ពោះទៅរកស្វ័យប្រតិកម្ម។
ការនេះនឹងផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ដល់វិស័យឧស្សាហកម្មកាត់ដេរសំលៀកបំពាក់ភ្លាមៗតែម្តង តែជាចុងក្រោយ ផល
ប្រយោជន៍ទាំងនេះ ត្រូវសំរេចឱ្យខាងតែបាននូវសក្តានុពលរបស់ខេត្តនានា តាមរយៈការអនុវត្តន៍កំណែទម្រង់ ទូទាំង
ខ្សែសង្វាក់តំលៃ។ ការកំណត់**ការទទួលខុសត្រូវច្បាស់លាស់**រវាងទីភ្នាក់ងាររាជរដ្ឋាភិបាលផ្សេងៗ និង ការ
អនុវត្តន៍ឱ្យបានពេញលេញនូវយុទ្ធសាស្ត្រ**គ្រប់គ្រងហានិភ័យ** គឺជាការចាំបាច់ ដើម្បីឱ្យកម្មវិធីសំរួលពាណិជ្ជកម្ម
ទទួលបានជោគជ័យនោះ។ អ្នកផ្តល់ជំនួយក៏ទទួលស្គាល់ដែរថា វិធានការទាំងនេះ នឹងទាមទារឱ្យមានការសម្រប
សម្រួលប្រសើរជាងមុន នូវជំនួយបច្ចេកទេសដែលទាក់ទងនឹងពាណិជ្ជកម្ម ។

យើងក៏ត្រូវដោះស្រាយឱ្យបានតឹងរឹងនូវ**ការគេចពន្ធផងដែរ** ដោយសារតែវាជាការរាំងស្ទះដល់កំណើនអាជីវកម្ម
ស្របច្បាប់ និងបន្ទុះបង្កាក់ដល់ការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម ដែលជាវិធីមិនអាចប្រកួតប្រជែងជាមួយផលិត
ផលគេចពន្ធនោះ។ ក្រៅពីនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលមិនអាចនឹងទ្រាំទ្រការខាតបង់ធនធាន ដោយសារតែការ
អនុវត្តមិនល្អនេះឡើយ។

ការបើកសម្ពោធជាផ្លូវការ កាលពីខែកុម្ភៈ នូវ**ក្របខ័ណ្ឌអភិវឌ្ឍន៍សហគ្រាសខ្នាតតូចនិងមធ្យម** ក៏ជាជំហាន
សំខាន់មួយសំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ផ្នែកឯកជន។ សហគ្រាសខ្នាតតូច និងមធ្យមមានជិត ៩៩% នៃចំនួនសហគ្រាស
ទាំងអស់របស់កម្ពុជា ដែលសហគ្រាសភាគច្រើនមានទំហំតូច និងស្ថិតនៅក្នុងវិស័យក្រៅផ្លូវការ។

យើងត្រូវបង្កើតនូវ**លក្ខខណ្ឌអំណោយផលសំរាប់សហគ្រាសខ្នាតតូច និងមធ្យម** នៅគ្រប់ដំណាក់កាល រួមទាំងការ
កល់អនុវត្តការចុះបញ្ជីក្រុមហ៊ុន និងនីតិវិធីសុំអត្តសញ្ញាណ ការអនុវត្តន៍ច្បាប់ស្តីពីសហគ្រាសពាណិជ្ជកម្ម ហើយនិង

ការលប់បំបាត់នូវការបង់ថ្លៃខុសច្បាប់។ បើទោះបីជាមានការរីកចំរើនក្តី អភិបាលកិច្ចមិនល្អ និងអំពើពុករលួយ នៅតែជាឧបសគ្គដល់កំណើន។ ការជ្រៀតជ្រែកច្រើនហួសហេតុមិនចាំបាច់របស់ការិយាល័យគេយ្យ នៅក្នុង ប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្ម ជាធម្មតាច្រើនតែរើសអើងចំពោះក្រុមហ៊ុនដែលមានទំហំតូចជាង ហើយមានធនធាន ស្តួចស្តើង។ អភិបាលកិច្ចមិនល្អ ជាឧបសគ្គដល់ការបង្កើតអាជីវកម្មថ្មីៗ រារាំងដល់ការរីកចំរើនចាត់របស់ក្រុមហ៊ុនខ្នាត មីក្រូក្មេងខ្ចី និងមិនលើកទឹកចិត្តឱ្យឈានចូលទៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចផ្លូវការ។ តាមរយៈការកែទម្រង់ច្បាប់ និងលិខិត បទដ្ឋានរបស់ខ្លួន រាជរដ្ឋាភិបាលក៏ត្រូវធានាឱ្យបាននូវតម្លាភាពច្រើនជាងមុនសំរាប់សហគ្រិនខ្នាតតូច និងផ្តល់ បរិយាកាសអំណោយផលដល់ កំណើន ការងារធ្វើ និង ការបណ្តុះបណ្តាល។

ដូចដែលក្របខ័ណ្ឌអភិវឌ្ឍន៍សហគ្រាសខ្នាតតូចនិងមធ្យមចូលបង្ហាញដោយត្រឹមត្រូវ យើងត្រូវចាត់វិធានការ ផងដែរដើម្បីកែលំអ ហិរញ្ញប្រទានរយៈពេលមធ្យម និងវែង ព្រមទាំងកែលំអព័ត៌មានអាជីវកម្មសំរាប់សហគ្រាស ខ្នាតតូច និងមីក្រូសហគ្រាស។ ប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុសមរម្យ និងផ្តល់លទ្ធភាពដល់ផ្នែកឯកជន ក្នុងការរកប្រាក់ចំណូល និងបង្កើតការងារធ្វើបន្ថែមទៀត។ ប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិដីធ្លីប្រកបដោយសន្តិសុខក៏មានសារៈសំខាន់យ៉ាងខ្លាំងផងដែរ ព្រោះថាវានឹងផ្តល់ សហគ្រាសខ្នាតតូចនិងមធ្យមនូវវត្ថុសំរាប់ដាក់ធានាដែលគេត្រូវការជាខ្លាំង ហើយយើងគាំទ្រ រាជរដ្ឋាភិបាលយ៉ាងខ្លាំងក្លា នៅក្នុងការអនុវត្តន៍ក្របខ័ណ្ឌច្បាប់សំរាប់ការចុះបញ្ជីដីធ្លី។ ការអភិវឌ្ឍន៍បន្ថែមទៀតនូវ មូលដ្ឋានគ្រឹះផ្នែកច្បាប់សំរាប់ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីផ្តល់លទ្ធភាពដល់ធនាគារធានា ឱ្យបង្កើនថវិកាសំរាប់ សហគ្រាសខ្នាតតូចនិងមធ្យម (ដូចជាតាមរយៈកិច្ចសន្យាជួល) នឹងមានសារៈសំខាន់ផងដែរ ហើយយើងសង្ឃឹមថា នឹងឃើញការរីកចំរើន នៅក្រោមក្របខ័ណ្ឌ អភិវឌ្ឍន៍ សហគ្រាសខ្នាតតូចនិងមធ្យម។

ជាសេចក្តីសន្និដ្ឋាន ចំណុចសំខាន់បំផុតដែលយើងត្រូវចងចាំគឺថា នៅក្នុងបរិយាកាសអាជីវកម្មប្រកួតប្រជែង ក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ននេះ អ្នកវិនិយោគតែងតែធ្វើការវាយតម្លៃឡើងវិញជាប្រចាំទៅលើការសំរេចចិត្តអំពីការវិនិ- យោគរបស់គេ ។ ប្រទេសដទៃទៀតនៅក្នុងតំបន់ កំពុងតែធ្វើការងារជាបន្តបន្ទាប់ ដើម្បីកែលំអបរិយាកាស វិនិយោគ ហើយកម្ពុជាមិនអាចនៅក្រោយគេបានឡើយ។ យើងទន្ទឹងរង់ចាំធ្វើការជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា នៅក្នុងកិច្ចប្រឹងប្រែង ជាបន្តបន្ទាប់របស់ខ្លួន ជំរុញដល់ការអភិវឌ្ឍន៍ផ្នែកឯកជន។